

coval robotníctvo k násilnostiam. Preto odvolací súd právom uznal dôkaz pravdy aj pre uvedený výraz za prípustný. Ďalej zmätočná sťažnosť zrejme uplatňujúc vecným poukazom dôvod zmätku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. napáda ďalší výrok odvolacieho súdu, v ktorom obžalovaní boli sprostí obžaloby pre tvrdenie, že súkromní žalobcovia vyvolávali zbytočné stávky a pripravovali robotníctvo o chlieb. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že ide tu o dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 6, odst. 1 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. preto, že obžalovaní upotrebili uvedeného výroku pri vykonávaní svojho práva novinárskej kritiky. Pokiaľ by výrok obžalovaných obsahoval sám o sebe skutkovú povahu pomlvy podľa § 2 cit. zákona, nemohla by sa obžalovaným priznať beztrestnosť len preto, že upotrebili takého výroku ako novinári, kritizujúci činnosť poslancov. Z ustanovenia § 6, odst. 1 cit. zákona nedá sa odviesť takéto zvláštne právo novinárov, lebo právo novinárskej kritiky nie je takým právom, o vykonávaní ktorého je reč v § 6, odst. 1, cit. zákona. Novinárska kritika spočíva tak ako každá iná kritika len na slobode prejavu mienky, ktorú slobodu zaručuje § 117 Ústavnej listiny. Avšak cit. ustanovenie Ústavnej listiny obmedzuje túto slobodu na medze v zákone ustanovené, následkom čoho aj novinárska kritika je obmedzená ustanoveniami trestného zákona na ochranu cti.

Naproti tomu najvyšší súd súhlasí s názorom súdu prvej stolice, že výrok, o ktorý ide, neobsahuje podľa svojho smyslu skutkovej povahy pomlvy. Smyslom tohoto výroku je nepravdivá kritika činnosti súkromných žalobcov pri robotníckych stávkach, pri čom bol vyslovený názor, že táto činnosť nielen že nebola pre robotníctvo prospešná, lež naopak spôsobila mu aj škodu stratou zárobku. Dotýčný výrok nemá toho smyslu, že by súkromní žalobcovia zlomyselne vyvolávali stávky a že by mali pri tom úmysel pripraviť robotníctvo o zárobok, v ktorom prípade takýto výrok dotýkal by sa mravnej hodnoty súkromných žalobcov a preto aj ich cti; lež výrazy o vyvolávaní stávk a o pripravovaní robotníctva o zárobok treba chápať ako údaje o objektívnom spolupôsobení súkromných žalobcov pri stávkach a o objektívnom výsledku týchto stávk, najmä v tom smysle, že dotýčné stávky, pri ktorých súkromní žalobcovia spolupôsobili, boli bezúspešné a poškodily robotníctvo. V tomto smysle však tieto údaje nedotýkajú sa občianskej cti súkromných žalobcov, aj keď neboli podľa svojho znenia úplne pravdivé, najmä keď išlo o kritiku činnosti súkromných žalobcov ako vodcov robotníctva, ktorí požívali dôvery tohoto robotníctva a spolupôsobili pri stávkach ako jeho dôvernici. V takomto smysle dotýčný výrok nemohol by vydať súkromných žalobcov v opovrzenie alebo ich snížiť v obecnom mienení. Oslobodenie obžalovaných od obžaloby v tomto smere, ktoré sa malo zakladať na ustanovení § 326, čís. 1 tr. p., stalo sa tedy právom a zmätočná sťažnosť proti tomuto výroku namierená z dôvodu zmätku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. nemohla viesť k odsúdeniu obžalovaných.

Čís. 5067.

Otázku, zda jsou tu takové okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé, jest zodpo-

vědět s hlediska objektivního; třeba totiž řešiti, zda byly dokázány takové skutečnosti, za kterých by kdokoli při normální bedlivosti nabyl přesvědčení o pravdivosti uvedených urážlivých skutečností.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1934, Zm IV 199/34.)

Nejvyšší soud přezkoumav trestní věc proti M. H., obžalovanému pro přečin pomluvy tiskem, na základě veřejného líčení, konaného následkem zmateční stížnosti hlavního soukromého žalobce A. V., vynesl tento rozsudek: Zmateční stížnosti se vyhovuje, napadený rozsudek odvolacího soudu se zrušuje z důvodu zmatku podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. a obžalovaný M. H. uznává se vinným přečinem pomluvy podle § 2, věty 2. zák. z 28. června 1933, čís. 108/1933 Sb. z. a n., který spáchal tím, že jako zodpovědný redaktor časopisu »P. H.« v U., dal dne 8. října 1930 uveřejniti v tomto časopisu článek, v němž o soukromém žalobci V. A. tvrdil, že prováděl a provádí iredentu mezi studující mládeží, tudíž uvedl v tiskopisu skutečnost, která by mohla soukromého žalobce vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění.

Z d ů v o d ů:

Jde tu pouze o důvod zmatku podle § 385, č. 1 c) tr. ř., který byl uplatňován proti výroku odvolacího soudu, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu. V tomto bodě nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění. Nejvyšší soud, vycházeje stejně jako odvolací soud z předpokladu, že tento důkaz byl v tomto případě přípustný, nesdílí názor odvolacího soudu, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu.

Podle obsahu inkriminovaného výroku obžalovaný tvrdil o soukromém žalobci, že prováděl a provádí dále iredentistickou činnost mezi studující mládeží. Po provedení důkazů, vedených obžalovaným, bylo zjištěno, že soukromý žalobce v roce 1923 jako obchodvedoucí hospodářského družstva ve V. B. objednal ve Lvově na objednávku učitele B. Z., působícího na státní měšťanské škole ve V. B. 9 exemplářů knihy pod názvem »Ukrajina, náš ridnyj kraj«; že v roce 1925 bylo proto proti soukromému žalobci zavedeno jednak u okresního úřadu v R. řízení pro přestupek neoprávněného rozšiřování této tiskoviny, jednak u státního zastupitelství v Ch. trestní řízení, že však soukromý žalobce byl v řízení správním zproštěn obžaloby a že státní zastupitelství neshledalo v obsahu knihy skutkovou podstatu trestného činu a odůvodnilo to výrokem, že obsah tiskoviny je čistě naučného rázu a že připojená mapa je jen etnografická a zájmům veřejným nikterak neublíží. Dále bylo zjištěno, že dotyčná kniha byla vytištěna ve Lvově v roce 1917, v době, kdy Čsl. republika ještě neexistovala. Této knize nebyla odňata poštovní doprava do Čsl. republiky. Svědek, četnický strážmistr J. S., jenž v roce 1923 v obchodě družstva onu knihu zabavil, potvrdil, že o soukromém žalobci nemůže ničeho pozitivního tvrditi stran nějaké iredentistické činnosti. Nebylo dále zjištěno, že soukromý žalobce znal obsah knihy a že jejím objednáním sledoval jiné účely než čistě obchodní.

Odvolací soud, posuzuje otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu, mylně použil ustanovení § 6, odst. 2 lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., pokud závěry o tomto omylu učinil s hlediska názorů a závěrů obžalovaného. Otázku, zda jsou tu takové okolnosti, pro které uvedené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé, je třeba zodpovědět nikoli podle obžalovaného, nýbrž s hlediska objektivního, totiž je třeba řešiti, zda byly dokázány takové skutečnosti, za kterých by kdokoli jiný při normální bedlivosti nabyl přesvědčení o pravdivosti uvedených urážlivých skutečností. Aby mohlo býti rozhodnuto, zda se obžalovanému v tomto smyslu podařil i důkaz omluvitelného omylu, je třeba především obírat se smyslem a významem pozastaveného výroku. Při tom je tu rozhodujícím též účel článku, vyjádřený v jeho posledním odstavci, v němž bylo uvedeno, že pisatel »tímto článkem chce veřejnost a hlavně úřady upozorniti na hrozící nebezpečí pro nás a náš stát, aby úřady z avčás zakročily proti destruktivním snahám«. Z toho plyne, že pisateli článku, pokud tvrdil, že soukromý žalobce prováděl a provádí dále iredentistickou činnost mezi studující mládeží, šlo o to, aby vytkl takovou činnost soukromého žalobce, prováděnou prý a opakovanou soustavně i v poslední době před napsáním článku, nikoliv snad o nějaký ojedinělý případ z dávné doby. Ze skutkových zjištění shora uvedených však plyne, že nebyla zjištěna žádná okolnost, která by mohla nasvědčovati nějaké závadné činnosti soukromého žalobce po případu z roku 1923 až do roku 1930 anebo do pozdější doby, tedy po dobu 7letou. Ojedinělý zjištěný případ z roku 1923, že totiž soukromý žalobce jako obchodvedoucí družstva objednal pro učitele na jeho žádost dotyčnou knihu, v kterémž případě už v roce 1925 správní úřad po provedeném řízení pravoplatně zprostil soukromého žalobce obžaloby, státní zastupitelství však neshledalo skutkové podstaty trestného činu, — není takovou okolností, pro kterou tvrzení o provádění iredentistické činnosti soukromým žalobcem mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé, a proto tento případ nemůže zakládati důvodu, vylučujícího trestnost podle § 6 odst. 2 lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. S tohoto hlediska není zapotřebí obírat se dalšími úvahami odvolacího soudu, týkajícími se jednak obsahu dotyčné knihy, který jinak ani nebyl zjištěn, jednak názorů obžalovaného o t. zv. hnutí ukrajinském, resp. velkoukrajinském. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že zprošňující rozsudek odvolacího soudu je dotčen zmatkem podle § 385, č. 1 c) tr. ř. Proto bylo zrušiti tento rozsudek podle 1. odst. § 33 por. nov. a uznati obžalovaného vinným.

Čís. 5068.

Okenní tabuli ve dveřích z chodby vagonu do oddělení vozu nelze řaditi mezi předměty v § 85 c) tr. zák. vytčené.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, Zm I 986/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chru-